

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmayerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI.

Št. 10.

Kranj, 6. marca 1937.

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 26.- Din,
četrtletno 10 Din.

Boj teme in luči

„Ne bom ti služil!“ To bogokletno besedo je tudi izrekel največji sovražnik božji, satan, ko se je uprl Bogu samemu. Za njim pa so jo ponavljali in jo še ponavljajo v besedi in dejanju tisočeri in tisočeri, ki se v besnem sovraštvu dvigajo proti Bogu. To sovraštvo do Boga je dobilo največji razmah v nekdanji sveti Rusiji, kjer je zdaj prestol satanov, da govorimo z besedami Razodejate sv. Janeza. Od tam valovi ta silni val sovraštva do Boga tudi v naše slovenske kraje, kjer se dvigajo Bogu v čast nešete cerkve po mestih in vaseh, gričih in gorah v znamenje vernosti slovenskega ljudstva, kjer stoji toliko svetih znamenj in križev ob poteh, ki človeka neprestano spominjajo na ljubezen in dobroto božjo.

V noči na prvi maj lanskega leta je padel prvi evharistični križ v Beli krajini, za njim pa jih je padlo že več — pod podlo, Bogu sovražno reko. Neki časopis je pred dvema leti prinesel poročilo, da so ruski brezbožneži premišljevali, komu izmed treh upornikov božjih bi postavili spomenik ali Luciferju ali Kajnu ali Judu Iskariotu. Pa so se odločili, da ga postavijo Judu Iskariotu, kako s pestjo žuga proti nebu, ker je imel Iskariot pogum izdati božjega Učenika. Te ruske mogotce hočejo posnemati tudi nekateri naši brezbožneži, ki jih bodejo v oči sveta znamenja ob potu, pa jim ni po volji, da ljudstvo prižiga luči pri križanem Zveličarju. Nekdaj so nam kresovi na gorah naznanjali prihod največjega sovražnika naše vere in našega naroda Turka. Ljudstvo se je zbralo ob svojih cerkvah, ki so bile utrjene in uspešno odbijalo napade sovražnika je ostalo verno in slovensko. Danes nam pa podrti križi na gričih, ki nas spominjajo na evharističnega kongresa naznanjajo prihod drugega, še večjega sovražnika — komunizma in boljševizma, ki nam hoče uničiti vero, kulturo in svobodo. Tudi Slovencem hočejo nekateri preskrbeti raj na zemlji in enakost med vsemi ljudmi, kakor vlada v rdeči Rusiji, kjer je enakost v bedi in pomanjkanju in rdeči raj se kaže v milijonih sestranih ljudi in otrok, ki se brez doma in brez staršev klatijo od kraja do kraja kot živa obtožba brezbožnega boljševizma in njegovega nauka o raju na zemlji. Da bi nam Slovencem pripomogli do takega raja, zato menda v svojem sovraštvu podirajo križe saj je, dejal njihov rdeči prerok Lenin, da je vera opij za ljudstvo.

Podobni so ruskim preganjalcem vere tudi narodno-socialistični voditelji današnje Nemčije. Boriti se hočejo proti komunizmu, Cerkev s svojim naukom o ljubezni in pravičnosti se jim zdi preslaba v tem boju. Bolj krepkih sredstev hočejo. A v svojem nauku so tako podobni komunističnemu nauku, saj tudi njihov nauk temelji na materializmu in na oboževanju nemškega plemena. So pa zakleti sovražniki vere, ki nas uči ponižnosti in ljubezni, ki nam jo je pokazal naš križani Odrašenik.

Idejni voditelj narodno-socialistične Nemčije piše: „Po malem bomo videli, kako so nadomestile in izpodrinile moške podobe bojevnikov, padlih v službi domovine, tiste strašne križe, ki razstavljajo po vseh križiščih svoje zvite in izmučene ude. V svetiliščih, kjer so do sedaj stali križi, bomo odslej gledali predstavljanje duha ognja, ki je slika junaka v svoji najlepši obliki. Križ je znamenje uničevalne ideje žrtvovanja, razpadanja, onemoglosti. Pobitost, ki jo povzroča, še povečuje strahoten izraz bolečin. Nameravani cilj te vzgoje je, ponižnost v človeku, tista ponižnost in pohlevnost, katero potrebuje Cerkev, da more gospodovati.“ To so besede moza, ki mora dajati smernice narodno-socialističnega gibanja. In ta nemški narodno-socialističen se hoče boriti proti brezbožnemu boljševizmu, pa nau je v sovraštvu do Boga in do vere križa podoben. Saj je to bogokletno zasramovanje čista in vere podobno onemu zasramovanju vere, ki jo kažejo ruski brezbožneži ob vsaki priloiki. Nemški pastor Krause je dejal v berlinskih sportni palači: „Mi zavračamo križ!“ Tej besedi so sledila dejanja. Z vzklikom: „Križ ubija veselje“, so podirali in odstranjevali križe s cestnih križišč. Tako delajo nemški pogan, ki hočejo biti v prvih vrstah v borbi proti komunizmu in protiboljševski Rusiji. Komunizma pobijajo z orožjem, a hkratu sejejo brezbožen nauk v mlada srca in mu nehoti pripravljajo pot.

Resničnost okrožnice jugoslov. škofov o Sokolu dokazana!

Slov. dom z dne 22. II. poroča, da je sprejel g. dr. Oskar Turina, odvetnik v Sušaku in zasebni branilec škofa dr. Jos. Srebrnič v procesu, ki ga je proti škofu začela Zveza sokola kraljevine Jugoslavije, oprostilo razsodbo zagrebškega okrožnega sodišča, s katero ta zadnja instanca oprošča obtoženega škofa vsake krivde in kazni ter nalaga sokolu dolžnost in povračilo stroškov kazenskega postopanja. Kakor znano, se je proces vlekel štiri leta ter je okrožno sodišče druga in zadnja instanca za ta spor, tako da je sedaj definitivno končan.

Kakor znano, je bila predmet spora znana škofovska okrožnica, ki smo jo slišali tudi po cerkvah v Sloveniji. Tako je to okrožnico, ki so jo podpisali vsi škofje Jugoslavije, prečital na Krku škof sam. Tako je poleg mnogostevnih duhovnikov, ki jih je Sokol sodno preganjal, prišel pod obtožbo Sokola tudi škof dr. Srebrnič.

Takoj na prvi razpravi je stavlil branilec dr. Srebrniča predlog, da sodnik poedinec, ki naj bi spor reševal, tega ne more storiti objektivno. Moral bi kot član SKJ braniti interese Sokola, ker se je to obvezal ob priliki vstopa v sokolsko organizacijo. Zaradi tega je bila prva razprava preložena. Drugo razpravo je razpisalo sodišče na Sušaku, ki je prevzelo sodstvo tega kazenskega postopanja na prošnjo sodišča na Krku. Na sušaškem sodišču pa so bili vsi sodniki člani sokola; bilo je še nekaj drugih formalnih nedostatkov, tako da je končno prevzelo spor v postopanje zagrebško sodišče.

Dne 2. aprila je bila razprava v Zagrebu. Tu je izdalo sodišče oprostilo sodbu, s katero je Sokol pravdo izgubil. Vendar je zastopnik Sokola g. dr. Hugo Werk (pa Krku in Sušaku) je zastopal Sokola dr. Mikulič iz Sušaka) vložil priziv ter je okrožno sodišče v Zagrebu 24. junija 1935 na ta priziv obsodilo škofa dr. Srebrniča na 7 dni zapore in 300 Din denarne kazni pogojno na 1 leto ter na plačilo stroškov kaz. postopanja. Ker pa je okrožno sodišče izdalo sodbu na način, ki ni odgovarjal predpisom zakona (brez razprav), je škofov zastopnik dr. Turina stavlil pri državnem pravniki predlog, naj uvede postopanje za zaščito zakonov. Na predlog vrhovnega državnega tožila je kopno Kasacijsko sodišče 30. marca razveljavilo sodbu okrožnega sodišča z naročilom, naj se predmet vzame ponovno v pretes. Okrožno sodišče je na to sodbu, ves predmet vrnilo okrajnemu sodišču v Zagrebu. Obenem je, kasacija odločila, da je v zadevi dopusten dokaz resnice, česar prejšnje sodbe niso dopuščale.

Na prvi razpravi, ki naj bi nato sledila, je zastopnik Sokola zaradi ogromnega dokaznega materiala, ki ga je predložil škofov zastopnik, predlagal, da se razprava odloži, da more škofov material preštudirati. Tudi naslednja razprava je bila kljub protestom škofovega zastopnika na predlog sokolskega zastopnika vendarle preložena.

Končno je prišlo do razprave dne 20. novembra 1936. Odstavki, ki jih je sokol inkriminal

Kako pa se bomo ob tem nauku, ob teh bogokletnih dejanjih zadržali mi katoličani? Vemo, da je Kristus objubil zmago svoji cerkvi, ko je dejal da je peklenka vrata ne bodo premagala.

Vemo, da se bo na sodnji dan pokazalo zmagovalno znamenje križa na nebu. Angleški kardinal Newman, ki se je iz anglikanske vere spreobrnil h katoliški, pravi v neki svoji pridigi: „Vemo, da bo umrl hkrati ves svet s Cerkvijo, ko umrje ona. Svet bo trajal toliko časa kolikor časa bo trajala Cerkev. Če umrje Cerkev, se bo čas sveta iztekel. Nikdar ne bo slavil svet zmage nad Cerkvijo. Če se zruši Cerkev, bo tarna takrat tudi svet. Kakor je umirajoči Samson pod razvalinami vse pokopal, tako bo tudi Cerkev vse pokopala.“ Cerkev ne bo več na zemlji, ko tudi sveta več ne bo, ko se bo začelo enostransko kraljestvo v nebesih. — A vendar je naša naloga boj za sveto stvar, za vero, za luč, ki nam jo je prinesel Kristus

in zaradi katerih je vložil tožbo, so znani že od vsega začetka. Odstavki iz poslanice, zaradi katerih se je sokol čutil užaljenega, so sledeči:

a) Potemtakem se življenje in delo sokola v širšem duhu vrši in teče brez Boga in brez vere; sokol je torej po sebi popolnoma brezversko društvo, a ker sokol po teh načelih dela med mladino in narodom, ter hoče za sebe pridobiti vse ljudstvo, zato ruši v srcih svojih članov vsako, predvsem pa katoliško vero — torej ni samo brezversko, ampak tudi protiversko društvo.

b) Še hujše, celo najhujše je to, da SKJ svoje člane kolikor močje tesno naveže na sebe in jih odvrača od Cerkve ter svoje sokolske sesianke končava redno s plesom in pijančevanjem pozno v noč, često do jutra.

c) „Sokol nadalje v fedalje večji, meri širi ogabno nagoto pri vezbanju in v javnih nastopih brez vsake potrebe ter tako mladini vzbuja duha poželenja, tako se odteguje Cerkvi in veri. Na ta način se ruši morala v našem mladem naraščanju in se izpodkopa ter ubija vera. Kaj bo iz našega naroda, ako ta Tyrševa sokolska vzgoja brez vere in Boga res prodre v široke sloje ljudstva.“

d) „Ne dajmo, da nas od vere odvrne sokolstvo, ki noče vedeti za našega Odrašenika, niti za naše pošteno hrvatsko (slovensko) ime.“

Kakor rečeno, je ponudil škof dr. Srebrnič sodišču za vse te trditve tudi dokaze. Ko je moralo sodišče te dokaze v smislu sodbes kasac. sodišča, dopustiti je trajalo dokazovanje cele tri dni. Pod silo tega dokaznega materiala je zastopnik Sokola dr. Werk umaknil obtožbo pod b), čeravno je izjavil, da je med ostalimi največja kleveta. Dne 23. novembra je padla obsodba: škof je bil obsodjen na 7 dni zapore in 300 Din globe, pogojno na 1 leto. Proti tej razsodbi je njegov zastopnik vložil priziv na okrožno kot prizivno sodišče v Zagrebu.

V soboto 9. januarja je okrožno sodišče v Zagrebu pod predsedovanjem predsednika okrožnega sodišča Malinarja Mateja izdalo sodbu, s katero se škof dr. Srebrnič oprošča vsake krivde in kazni. Sokolu KJ pa se nalaga povračilo stroškov kazenskega postopanja ter plačilo povprečnine 100 Din, nadalje povračilo stroškov dr. Srebrniču in sicer za prvostopno postopanje v znesku 2507.85 Din in za drugostopno postopanje v znesku 445 Din.

Iz vsebine oprostilne razsodbe, ki jo je izdalo zagrebško okrožno sodišče, sledi to-le:

S tem, da je škof dr. Srebrnič iznesel očitke, navedene pod gornjimi točkami torej nekaj, kar utegne škodovati dobremu imenu in ugledu Sokola, je škof Srebrnič govoril samo resnico, ker odgovarjajo navedene trditve popolni resnici. Zato Sokol kraljevine Jugoslavije nima prav nobenega poviada, da se čuti užaljenim.

Okrožno sodišče v Zagrebu je z imenovano sodbu ugotovilo, da je ideologija sokola res taka, kakor jo je poslanica katoliških škofov od 11. novembra 1932 označila ter je dolžnost tako Sokola, kakor vse, posebno pa katoliške javnosti, da s tem tudi računa.

na svet. Če se brezbožneži borijo za svoja satanska načela, če jih ni strah pokazati sovraštvo do Boga v besedah in dejanju, koliko bolj moramo mi katoličani strniti svoje vrste proti svetovnemu brezbožnemu naveli, ki grozi, da bo poplavljal ves svet. Ko je šel cesar Konstantin v boj proti svojemu nasprotniku Maksenciju pri Milvijskemu mostu blizu Rima, se mu je prikazal križ na nebu in poleg njega je blestel napis: „V tem znamenju boš zmagal.“ Cesar je dal križ potem na prapor svojih čet in zmagal. Tudi mi se bomo borili v znamenju križa, v znamenju, ki ga svet zasmejuje in v tem znamenju bomo tudi zmagali proti temnim silam brezbožništva in sovraštva do Boga, a potrebno nam je dosledno življenje po nauku naše vere, vestno izpolnjevanje božjih in cerkvenih zapovedi. Taki pa, ki niso ne mrzli ne gorki, ampak mlačni, taki so pa prava nesreča v našem boju. Močna zavest, da je z nami Bog, za katerega se borimo, nas bo navdajala s svetim pogumom in zmagali bomo.

Kmetje so zborovali

Zadnji pondeljek je imela Kmetijska okrajna zadruga svoj redni letni občni zbor.

Kmalu po napovedani uri je bila prostorna dvorana in galerija Ljudskega doma nabito polna zavednih članov - kmetovalcev.

Občnega zbora so se tudi udeležili: sreski načelnik g. Lipovšek, kmetijski referent g. Franjo Wernig in kmetijski referent iz Škofje Loke g. ing. Jelačin.

Občnemu zboru je predsedoval načelnik g. Lovro Novak, kateri je zborovalcem sporočil pismene pozdrave ministra g. dr. A. Korošca, ministra g. dr. M. Kreka, bana g. dr. Marko Natlačen in Zadrugne zveze v Ljubljani.

Nato je predsednik poročal o težavnem delu zadruga, ki so ga povzročile sankcije napram Italiji in težavah pri vnovčevanju poljskih pridelkov. Ugotovili je, da je najboljši dokaz o delavnosti zadruga, stalno pristopanje članov, ustanavljanje novih podružnic in številna udeležba na občnem zboru.

Obširno poročilo o blagovni in prometu zadruga, je podal ravnatelj g. Alojzij Lesjak. Med drugim je podrobno obrazložil kontingente za izvažanje poljskih pridelkov v posamezne države in kako riskanten je ta posel, z ozirom na plačilo potom kliringa. Za primer omenja diferenco, ki jo je zadruga utrpela lanske leto pri obračunavanju za izvoženo blago v Italijo. To diferenco je sicer naša Narodna banka obljubila prizadejim povrniti, kar se pa do dave še ni zgodilo.

Pohvalil je člane za njih prizadevanje in trud, ker dobavljajo zadrugi lepo prebrano, kvalitetno blago, kar je omogočilo, da zadruga še do danes ni nobeno blago bilo vrnjeno, pač pa si je naša zadruga v tem kratkem času pridobila mnogo najboljših odjemalcev.

V imenu odsotnega predsednika nadzorstva g. duh. svetnika Alojzija Sarca je podal poročilo nadzorstva podpredsednik g. Anton Umnik, ter predlagal absolutorij.

Tajnik g. Ivan Zupan je obrazložil računski zaključek za leto 1936 in prebral revizijsko poročilo. Računski zaključek je bil soglasno sprejet.

Za tem so bile volitve celokupnega načelstva in nadzorstva za dobo nadaljnjih treh let, pri katerih je bilo z malimi spremembami, izvoljeno dosedanje načelstvo in nadzorstvo.

G. ravnatelj je nato obrazložil potrebo za izpremenitev imena zadruga, na kar je bilo soglasno sklenjeno, da se v bodoče zadruga imenuje „Gorenjska kmetijska zadruga“ v Kranju. Tako, da bo iz naslova razvidno, da se prodaja gorenjsko blago.

Nato je govoril banovinski svetnik g. Janez Brodar, kateri je v svojem govoru obrazložil banovinsko in državno gospodarstvo ter ugotovil, da je naša gospodarska rešitev v glavnem v nas samih, da si v okviru samopomoči in zadrug pomagamo in ustvarjamo čim več zboljšanje našega gospodarstva. V veliki meri moramo delati na to, da se v Sloveniji zboljšajo prometne zveze, predvsem avtomobilske ceste in zgrade potrebni vodovodi, da s temi kreditnimi privabimo k nam čim več tujcev kot kupcev in konzumentov. Nadalje poroča o prizadevanju slovenskih ministrov v Belgradu, da bi dobili za sanacijo slovenskih denarnih zavodov potreben denar, pred vsem za podeželske hranilnice, katere bi s temi sredstvi lahko in gotovo pozivele splošno gospodarsko stanje. Velikega pomena bi bila oživetje kmečkega denarja, ki leži mrtev kot hranilne vloge, z kmečko prodajo in produktivno zadrugništvom, kateremu bi bil s tem dan na razpolago potreben obratni kapital. Obenem bi bil kmečki denar tako tudi lažje dosegljiv, ker bi se ne moglo z njim špekulirati in ga rabiti za vse drugo prej, kakor za zboljšanje kmetijstva.

Omenja tudi očitke, ki so naperjeni proti zadrugi, češ, ako bi zadruga ne bilo bi imeli poljski pridelki boljše cene. Resnica je pa, če bi se poljske pridelke danes lahko vnovčevalo, kakor se jih je pred leti, bi tudi danes trgovci in prekupeci trgovali s poljskimi pridelki kakor so nekdanj. Ker pa za poljske pridelke danes ni povpraševanja, ampak jih je treba ponujati in iskati zanje odjemalcev in dostikrat veliko riskirati zato se imamo zahvaliti zadrugi, ki se trudi, da najde kupce za naše pridelke, da na ta način dosežemo najvišjo možno ceno. Ob-

enem apelira na člane, naj kupujejo vse svoje potreščine pri zadruzi, ker le na ta način bo postala naša zadruga močna in zmogla uspešno vnovčevati naše poljske pridelke. Predlagal je celo, da bi bilo najbolje, da bi vsi prisegli, da bodo kupovali vse svoje potreščine pri svojih zadrugah na kar zaključijo svoj govor s pozivom na nadaljno vztrajno in složno delo. (Veliko odobravanje)

Nato predlaga g. Brodar nekatere resolucije, katere naj se pošlje kmetijskemu ministru, slovenskima ministroma in g. banu v svrhu podpiranja združništva in za likvidnost naših kmečkih hranilnic in posojilnic. Resolucije so bile soglasno sprejete in sklenjeno, da se jih odpošlje na pristojna mesta.

Obenem so bili poslani pozdravni telegrami ministroma dr. Korošcu in dr. Kreku ter banu dr. Natlačenu.

G. Tomaž Križnar je z zadovoljstvom ugotavljal uspešno in nepristransko delovanje zadruge, vsled česar se v njej počutimo brez oziroma na politično pripadnost, samo kot kmetje. Nadalje je obžaloval, da ni navzočih tudi višjih gospodov, da bi imeli priliko slišati potrebo kmetov, kateri se morajo s težavo boriti za svoj obstoj.

G. Hafner je predlagal, naj bi banovina od 100 milijonskega posojila, ako ga dobi, dala vsaj 5% za kmetijsko združništvo, da bi s temi sredstvi lahko razvilo popolno delovanje za zboljšanje kmečkega položaja.

Dalje so se obravnavala še druga vprašanja, kakor vprašanje Kmečkih zbornic in dr.

Nato je občni zbor pozdravil tudi sreski načelnik g. Lipovšek. Z zadovoljstvom je ugotovil veliko udeležbo in pravo kmečko zavednost

ter pripomnil, da je nad vsem tem vznemirjen, kakor tudi nad disciplino in parlamentarnim obnim zborom. Želel je zadrugi obilo uspehov še k nadaljnjemu vztrajnemu in složnemu delu.

Potem se je oglašil iz sredine udeležencev g. ing. Jelačin, ki je sporočil obnemu zboru pozdrave sreskega načelstva v Škofji Loki. Opravičil se je, ker ni takoj ob pričetku sporočil pozdravov, češ, da mu je ljubše biti med obnim zborom neopažen med zborovalci-kmeti, ker po poklicu spada med nje.

*

Tako se vršijo in tako so obiskani občni zbori pravih kmečkih organizacij, ki živijo pri svojih članih zaupanje. Zakaj so občni zbori K. O. Z. vsako leto bolj obiskani? Zato ker njeno delo ne obstoja iz praznih besed in obljub, ampak iz resnega in vztrajnega dela za boljše vnovčevanje kmetijskih pridelkov na domačem in inozemskem trgu, kamor bi jih brez organizacije ne mogli izvažati. Brez svoje zadruge za vnovčevanje kmetijskih pridelkov bi Gorenjska ne izvozila toliko pridelkov in denarja, ki ga dobimo za izvoženo blago, bi ne bilo k nam. Posledica tega bi bila še nižja cena za poljske pridelke in večje pomanjkanje denarja na kmetih.

Občni zbori K.O.Z. so nekaki kmečki kongresi, na katerih kmetje zvedo kakšna je trgovina s poljskimi pridelki na domačem in tujem trgu ter kakšni so izgledi za bodočnost.

Zelimo, da bi zavednost kmetov napredovala v tem pravcu dalje, zadruga pa svoje delovanje na podlagi dosedanjih izkušenj in po potrebah za bodočnost svoje poslovanje še bolj izpopolnila.

Napad na avto

V smledniških gozdovih so v četrtek popoldne okrog 5. ure počili 3 strelji, ki so razburili precej okoliško prebivalstvo in tudi v Kranju. Izvršen je bil namreč napad na avto ravnatelja Jugobruna g. Sinoveca, ko se je isti vračal iz Ljubljane. Neznani razbojnik je skušal s samokresom ustaviti avto, kar pa se mu ni posrečilo. Na avto, ki se je že blizil Smledniku, je oddal 3 strele, od katerih pa nihče ni zadel potnikov, t. j. ravnatelja in soferja. Prvi strel je oddal z leve strani avtomobila ter je prebil zaščitno steklo pred soferjem, kateri ga ni zadel, potem pa na desni strani avtomobila razbil prednje steklo. Sofer je zavedajoč se nevarnosti pognal avto s polno brzino, vendar je že drugi strel zadel avto od leve strani takoj pri naslonjalu soferjevega sedišča, prebil steno ter na desni

strani avta zopet prebil steno, ne da bi krogla koga ranila. Zadnji strel je zadel avto v streho takoj nad okenca nad zadnjimi sedeži ter na desni strani prebil steklo.

Po streljih sodeč je moral streljati en sam človek in to s samokresom, ali pa sta bila dva oborožena s puškami. Ravnatelj je o napadu takoj obvestil orožniško postajo v Smledniku. Orožniki so se takoj podali na mesto napada ter iskali sledu, vendar do večera niso mogli še ničesar izslediti.

O napadu je bila obveščena tudi kranjska žandarmerijska četa, kamor se je pripeljal ravnatelj g. Sinovec s poškodovanim avtomobilom. Avtomobil so mnogi še do 19. ure ogledovali, ko je stal pred žandarmerijsko postajo.

Tedenske novice

IZ UPRAVE.

Maogi se niso poravnali naročnine za leto 1937 ter bomo primorani vsem zamudnikom list ustaviti.

Vse gg. trgovce, obrtnike vabimo, da inserirajo v velikonočni številki, ki bo izšla v povečani nakladi. Naročila sprejemamo samo do 21. marca. Kdor zamudi ta datum ne bo mogel inserirati v velikonočni številki. Vsi naši čitatelji znajo ceniti one, ki inserirajo v našem tedniku. Uprava pa ponovno apelira na čitatele, da kupujejo ali naročajo svoje potreščine le pri tistih, ki inserirajo v našem tedniku.

KRANJ

VAZNO! Ker bo v kratkem zasedanje reklamacijskih odborov za pritožbe previsoko odmerjenih davkov, se obvešča vse one, ki so vložili v pravem roku pritožbo, naj se zglase pri Združenju obrtnikov med uradnimi urami, da dobe potrebna navodila.

Obrtniki! Glasom pravil objavljamo občni zbor Skupnega združenja obrtnikov v Kranju, ki se vrši v nedeljo dne 21. marca 1937.

Vabilo, poročilo in obračun poslovanja združenje v letu 1936. prejmejo vsi člani po pošti. Skupno združenje obrtnikov v Kranju.

Občni zbor podružnice S. P. D. se vrši dne 23. marca t. l. ob 20. uri v bivši kavarni Narodnega doma. Dnevni red običajen. Samostojne predloge je predložiti odboru 8 dni pred obnim zborom.

Kakor je vsako leto katoliško delavstvo, proslavilo svoj delavski praznik, na dan Sv. Jožefa, tako bo tudi letos Jug. strok. zveza, združena z Mladinsko zvezo, proslavila ta dan. Zjutraj ob 8. uri bo sv. maša za vse mrtve člane. Po sveti maši bo delavsko zborovanje v dvorani Ljudskega doma. Popoldne pa bo Mladinska zveza vpriporila Leskovecovo socialno dramo „Jurij Plevnar“. Snov je vzeta iz življenja delavstva. Drama rešuje problem stavke, njene vzroke in posledice.

Igra bo gotovo zanimala, ne samo delavstva, ampak tudi meščanstvo, nakar že danes opozarjamo.

Prosvetno društvo v Kranju priredi v soboto ob pol 9. uri zvečer in v nedeljo ob 4. uri popoldne dramo: „Valovi strasti in ljubezni“. Igra se godi v dobi, kraljice Elizabete na Angleškem, ki je strastno preganjala katoličane. Razburkane valove strasti in čustvenosti poniža bratska ljubezen, ki se žrtvuje do smrti. Igra nam kaže zmago resnice nad lažjo in zmoto. — Vabimo vse k udeležbi.

Romanje na Trsat in izlet na otok Rab. Na mnoga vprašanja sporočamo, da priredi „Sveta vojska“ v Ljubljani tudi letos običajno romanje k Materi Božji na Trsat, združeno s prijetnim izletom po morju na prekrasni otok Rab in sicer za binkošne praznike, v dneh 15. do 17. maja. Obširnih podrobnosti tukaj ne moremo objavljati, ker pošlje vodstvo vsakomur, ki se zanima za to prelepo romanje, brezplačna pojasnila v romarskem listu, če se potem romanja udeleži ali ne. Treba je samo po dopisnici sporočiti svoj naslov upravi „Po božjem svetu“ v Ljubljani, Wolfova ul. št. 1.

Res veliko pojmovanje resnosti in svetosti prispege — kar vedno povdarja — je pokazal razrešeni starešina gasilske župe sreza Kranj Križnar Anton, ki je ne glede na to, da je razrežen te dolžnosti in da po zakonu nima pravice niti do naslova župskega starešine, sklical za v nedeljo 7. t. m. župsko skupščino ter poslal vabilo vsem četam kranjskega in škofje-loškega okraja.

Kakor smo izvedeli, oblast te skupščine ni dovolila, gasilske nadrejene oblasti pa so ukrenile vse potrebno, da Križnar v bodoče ne bo mogel delati takih samovoljnih izpadov.

V tiskarno Sava je vlomil tam nastavljeni hlapec. Z vitrihom je odprl pisarno in trgovino, iz katere je vzel okrog 4000 Din. last prevoznika g. Bevka, ki je imel denar pri svoji knjigovodkinji. Z denarjem jo je popihal v Ljubljano, kjer je plačal avtotaksi, ter istemu naročil, da ga počaka, dokler se ne vrne. Ta ga je čakal do 3. ure zjutraj ter se potem vrnil v Kranj. G. Bevk ima precejšnjo škodo, vlomilca pa do sedaj še niso izsledili.

Dekliški krožek bo imel svoj redni sestanek prihodnjo sredo t. j. 10. marca ob 8. uri zvečer v knjižnici. Vabljeni so nova dekleta. Obravnavajo se zanimiva in za dekleta poučna tvarina.

Preteklo nedeljo je bila ob 8. uri sv. maša posvečena spominu našega mučenika Bratužal iz Gorice, ki jo je za pokoj njegove duše daroval g. žekan Škerbec. Tudi spominski nagovor je imel g. dekan sam, v katerem je povdarjal, da naj del našega naroda, ki je teptan od močnega osvojevalnega naroda, ne pričakuje, da bo našel pri njemu pravice, ampak mora verovati, da je višja pravica, ki bo znala nekega dne tistega, ki z mečem vlada tudi z mečem premagati.

Maše so se udeležili zastopniki (tukajšnjih društev v prav lepem številu. Poleg ostalega ob-

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni

TIVAR OBLEKE

Škerbec Matija:

Šenčurski dogodki

(Dalje)

Podatki nprstvenega spričevala so skoro vsi neresnični. Po vsej Gorenjski je bilo znano, da kot bivši „starin“ nisem bil „zagrizen pristaš“ SLS. Pri skupščinskih volitvah, ki jih spričevalo omenja, se nisem sploh nič udeleževal v nobenem oziru; da nisem vplival na shodih na ljudi, da bi razbijal vladne shode, kakor piše spričevalo, je znano vsem udeležencem. Res bo le, da sem se kdaj osebno izrazil nepovoljno o tedanjem režimu.

Ko mi je pokojni Watzl prinesel spričevala, mi je rekel: „Splošno se obsoja po Kranju, da je župan napravil tako spričevalo. Tako je g. Fock rekel na svoj krepki gorenjski način: „Hudiča, to je pa že preveč! Takega spričevala, kakor ga je napravil župniku, še kriminalcem ne naredi.“

Vsekakor bi bilo zelo zanimivo ob tej priliki priobčiti nprstveno spričevalo, ki ga je malo prej napravila mestna občina dvema odličnima članoma raznih nacionalnih društev, ki sta defraudirala nad en milijon dinarjev pri banki...!

Kak utis je napravilo na javnost to nprstveno spričevalo, zelo nazorno slika pričevanje g. dr. Beno Sabothija, ki je kot priča v pravdi C. Pirca ca. Gorenjec izjavil pri sodišču sledeče:

„Nekoč, ko se je pri meni nahajal poslovno g. Franc Gorjanc, ki je tedaj bil še občinski odbornik, je prišel v mojo pisarno Maks Fock, ki je po kratkem pomisleku izjavil, da hoče govoriti o stvari, četudi je navzoč Gorjanc, češ, da je itak občinski odbornik in gre za občinsko zadevo. Povedal je, da je na občini videl spričevalo o glasu župnika Škerbca, katerega je sestavil župan Ciril Pirc sam, ne da bi se posvetoval s starešinstvom. Vsi trije navzoči smo bili mnenja, da to

spričevalo ne odgovarja dejstvom, da je le političen akt, ki pa bo imel pri danih razmerah za kazensko postopanje — proti Škerbcu — dalekosežen pomen. Ko je Gorjanc to slišal, je bil ves razburjen in je izjavil, da tega pač ne bi pričakoval od Pirca, ki vedno osebno proti njejau povdarja, da je on za lepo in složno sodelovanje s pristaši SLS.“

Po šenčurskih dogodkih so nastale v Kranju zelo napete razmere. Tudi med takozvanimi naprednimi krogi je nastal odpor proti postopanju režima. Ko je prišlo pa na dan, kakšno spričevalo je izstavil g. župan Pirc, je med poštenimi in resnimi meščani nastalo splošno obsojanje, v stranki g. Pirca je nastal razkol, ki bi bil pri prihodnjih volitvah vrgel g. Cirila Pirca iz magistrata, ko bi ne bilo uradništva, ki je pač moralo voliti nekako ofcielnega vladinega kandidata. V mestnem občinskem odboru so postale razmere take, da se g. župan ni čutil več varnega. Bal se je, da bi del njegovih ljudi potegnil z odborniki iz bivše SLS, ki bi tako mogli ustvariti večino. Taki nevarnosti pa se je takrat kaj hitro odpomoglo. Vsi odborniki iz bivše SLS so bili vrženi iz občinskega odbora. Sam g. Ciril Pirc piše v svojem sodnem spisu v pravdi proti Gorenjcu:

„Ker sem kot župan opazil, da se tudi nekateri člani občinskega predstojništva, ki so pripadali svoj čas k liberalni večini, očitno nagibljejo na stran klerikalcev in župnika Škerbca Matija, vse to pa ravno po šenčurskih dogodkih, sem izgubil zaupanje v večino članov občinskega predstojništva.“

V ilustracijo, kakšnega mišljenja je bil takratni g. župan Ciril Pirc, naj napišem sledeči dogodek:

Bilo je v zgodnji pomladi. Nekega večera je šla iz Narodnega doma v Kranju mala družba kranjskih gospodov domov. Naenkrat vpraša g. Ciril Pirc:

„Koliko klerikalcev pa sedi v Mestni hranilnici?“

„Saj vendar veš,“ je odgovarjal sopotnik, „da sta samo dva, to je Watzl in dr. Šilar.“

G. Ciril Pirc na to: „Ti morajo ven, drugače se ne da delati...“

„To ne gre,“ se oglašil spremljevalec, „ravno Watzl je mnogo pripomogel k konsolidaciji zavoda, cel odbor Mestne hranilnice že šest let dela za njen prospeh brez najmanjših nesoglasij, za to ne gre, da bi se sedaj vrgla Watzl in dr. Šilar iz odbora in ravnateljstva...!“

G. Ciril Pirc na to: „To je vseeno! Klerikalci morajo ven...!“

Po smrti prof. Watzla je imel g. župan Ciril Pirc v javni seji kranjskega občinskega odbora dne 5. septembra 1934. lep spominski govor, kjer je med drugim povdarjal, da je bil „gospod profesor Watzl koncilijant duhovnik, ki si je kot tak pridobil največje simpatije v vseh krogih tukajšnjega prebivalstva.“ Isti g. Ciril Pirc pa je nekaj mesecev prej predlagal, da se je ta „koncilijantni duhovnik“ razrešil dolžnosti občinskega odbornika kot „zagrizen in strasten pristaš SLS.“!

Pri taki mentaliteti g. Cirila Pirca je pač razumljivo, da je napisal tako nprstveno spričevalo. Ker je to spričevalo igralo veliko vlogo pri našem procesu in tudi pri razvoju mišljenja v Kranju, se mi je zdelo potrebno, da ga priobčim in objasnim sine ira et studio — brez najmanjše nevolje, samo za to, da se zadostno in objektivno naslikajo razmere, v katerih se je porajal šenčurski proces. G. Ciril Pirc kot star in rutiniran politik pač dobro ve, da se politik v vsakim svojim aktom izpostavlja javni sodbi in mi tega gotovo ne bo štel v zlo, da sem to zadevo kratko in objektivno pojasnil, posebno še, ker je bil on v Kranju najbolj viden zastopnik in zaupnik tedanjega režima

žinstva je bilo polnoštevilno zastopano članstvo tukajšnjega emigrantskega društva.

G. dekanu, vsem zastopanim društvom in vsem, ki so pripomogli, da je počastitev spominu mučeniku Bratuža dosegla svoj namen, se primorsko društvo „Sloga“ iskreno zahvaljuje.

Sresko načelstvo in Kranju je na predlog sekcije za gradnjo državne ceste Ljubljana-Kranj odobrilo z ozirom na čl. 7 obč. cestnega reda zaporo državne ceste na Gašteljskem klancu in dalo pod kaznijo prepoved do nadaljnjega vsak promet po tem delu državne ceste dnevno od 11.45 do 12.15 ure ter od 16.30 do 17.20 ure, ko se vrši razstreljevanje ceste.

Poleg te redne zapore je dovoljena sekciji, da zapre državno cesto na tem delu od časa do časa za krajšo dobo, kadarkoli sumi gradbeno vodstvo, da je vsled dela ogrožen cestni promet, vendar te izredne zapore ne smejo presegati v celoti ene ure dnevno, vsakokratna zapora pa ne preko 15 minut.

Zaporo ceste mora sekcija označiti na obeh koncih zaprte ceste s predpisanim mednarodnim znakom.

„Gorenjski rejec malih živali v Kranju“, vabi člane in prijatelje na svoj redni mesečni sestanek, ki se bo vršil v nedeljo dne 7. marca v društvenem prostoru gostilne Lukež — Kranj, Glavni trg ob 9. uri dopoldne.

Vsi ljubitelji malih živali vljudno vabljeni. Za člane obvezen sestanek. Odbor.

Sestanek pevovodij kranjske dekanije bo v Kranju 13. marca 1937 ob 11. uri dopoldne v knjižnici Ljudskega doma.

Treba si je zapomniti. G. Berjak Franc trgovce v Kranju, nam je z ozirom na našo zadnjo notico pod gornjim naslovom poslal pojasnilo, iz katerega posnemamo, da je dotične besede rabil v razburjenju in da ni hotel s tem kazati kakega nerazpoloženja napram komurkoli, posebno ne proti duhovščini, kar lojalno objavljamo.

Pereča zadeva. V predzadnji številki našega lista smo objavili članek pod gornjim naslovom, ki je vzbudil veliko pozornost. Prejeli smo namreč več pisem od prizadetih šivilj, ki so potrdile, da so bili naši podatki točni.

Seveda se pa naš članek ni nanašal na naše trgovce ali na one iz kranjskega okoliša, kar so čitatelji mogli sami spoznati. Pri tem smo mislili, kot se razvidi iz tekstnega uvoda, na vsi Sloveniji. V mislih smo imeli samo take ljudi, pri katerih gre ali samo za izdelovanje srajc ali kjer je v isti osebi združena produkcija in prodaja, nikakor pa ne ljudi, ki se pečajo samo s trgovino. V toliko radi pojasnimo celo zadevo po želji trgovskega gremija v Kranju. Saj se trgovci kot taki z izdelovanjem srajc sploh ne pečajo.

Kar pa se tiče dela, ki ga plačujejo za šivanje navadnih ukrojenih srajc, je našega mnenja tudi trgovski gremij: Din 1.25 za kos. Seveda so nekateri bolj humani in plačujejo do Din 1.75. Tako so tudi za sportne srajce res plačevali po 2 Din do Din 2.25 za kos. Razlika je le v tem med našim člankom in gremijevim dopisom, da verzirana delavka lahko izdela na dan večjo količino kosov, kot smo mi napisali. Poglavje o cenah zaključimo z gremijevimi besedami: „Izdelovalci srajc ne vrše oduševstva, temveč nudijo kmečkim in delavskim družinam primeren zaslužek, ki odgovarja delu in se na ta način siromaštvo omejuje.“

Kdo pa je ovajal šivilje srajc, smo pa že povedali prvič.

PRIMSKOVO

Primskovo je lepa vas, prosvetarji ji delajo kras... tako nekako se začneja himna naših vaških mogočev, ki smo jim mi tni v peti. Toda mi ostanemo in nas ne bo omajalo nobeno zasramovanje, naj pride od katerikoli strani. Dolžnost vseh članov je, da znajo s primerno besedo zavrniti vse napade na našo prosveto. Pravijo, da se nas ne boje, ker itak nič ne pomenimo. Vprašamo jih, kakaj pa potem toliko goinje in prerekanja? Rdeči tabor vas je objel v objem in sedaj se ga ne morete rešiti. Himno pa le veselo prepevajate, tem nas le kratkočasite!

Pri nas se mnogo zida, toda kako? Denarja ima mogoče samo toliko, da kupi svet, vse drugo pa dela na „puf“. Zato ni čuda, da je naprodaj toliko novih hiš. Pri tem pa se dogaja to, da tisti, ki je hišo delal zgubi mnogo, ker se hiša proda le za tisto ceno, da se krije glavni upnik. So slučajni, da je hiša v resnici stala okrog 80 tisoč Din, pa se potem proda za 50 tisoč ali še manj. Vsak naj res dobro premisli ko jo začne zidati, ali more ostati on gospodar v hiši ali pa je že prve dneve gospodar upnik.

ŠMARTIN PRI KRANJU

V nedeljo, 7. marca ob 7. uri zvečer priredi naše Prosvetno društvo Fr. Finžgarjevo igrice „Naša kri“. Zanimanje za to predstavo je veliko, zato si pravčasno preskrbite vstopnice.

Na tiho nedeljo bo ob 10. uri v Domu sestanek, h kateremu so vabljeni vsi fantje, ki hočejo telovaditi.

NAKLO

Konec gospodinskega tečaja. V nedeljo 28. II. se je pri nas zaključil gospodinski tečaj. Kako je tečaj uspel, je pokazala že v nedeljo dopoldne razstava. Na razstavi je bilo veliko ročnega dela in tudi več vrst peciva. Popoldne so priredile tečajnice 2 igrice, kateri sta nepričako-

vano dobro uspeli, dvorana je bila nabito polna. Igro se režirale č. šolske sestre, voditeljice tečaja. Zvečer pa je bila v Marijinem domu večerja za stare tečajnice in povabljenе goste. Zadnji Gorenjec je trdil prav, kaj vse so se tečajnice naučile kuhati, saj so napravile res okusno večerjo in tudi pravilno servirale, tako da so vsi povabljeni zapuščali Marijin dom z največjim zadovoljstvom. Da se je tečaj tako lepo vršil gre zahvala predvsem šol. sestram voditeljicam tečaja in č. sestri predstojnici Marijinoga doma, ki jim je dala na razpolago prostore.

Želimo, da bi se tak tečaj zopet kmalu vršil, dekletom pa želimo veliko uspeha. Na željo ljudstva ponove tečajnice igrice v nedeljo 7. marca t. l. ob 3. uri popoldne v stari šoli.

Vabimo tudi okoličane!

TRŽIČ

„Nenavadno obnašanje“, objavljeno v zadnjem „Gorenju“ je vzbudilo precej pozornosti. Tržičani so upravičeno spraševali, čemu imamo vendar orožnike v Tržiču in ali res sokoli lahko nekažnovano počno take svinjarje, samo zato, ker so sokoli. Vse to vzbuja spomin na veseličo neke družine v Tržiču, ki se je vršila zvečer dne 1. II. 1935 v dvorani hotela Pošta pri kateri priliki je ravno komandir tržiške orožniške postaje in sedanjí njen predsednik gosp. Vidic javno in zelo slovesno t. j. stoji pred o-mizjem svojega gosta pozval, naj pristopi k sokolu in plača tisto malenkostno članarino.

Ta več ali manj tendenciozni poziv, ki prav gotovo ne spada v okvir uradne pravice in dolžnosti orožniškega komandirja, seve ni imel zaželjenega uspeha, je pa za boljše razumevanje navedenega dopisa zelo značilen.

Ni pa nič čudnega, da se je podrla streha nad režimom, ki se je opiral na Sremsko Mitrovico in režim sam prišel v konkurz ter triumvirat razbil, le žal, da so nekateri ostanki in sledovi še sedaj preveč vidni.

Silke, povečave, portrete in legitimacije najlepše in najceneje pri Foto JUG - Kranj (Sedaj nasproti trgovine Savnik).

KRIŽE

Našemu novoizvoljenemu županu Kuharju je prvi čestital k ponovni izvolitvi g. Vidic, ki je smatral, da tudi to spada v njegovo dolžnost na volišču. To nas niti ne čudi, saj vemo, da je fantu, ki mu je rekel, da je volil Kuharja, odgovoril: „Tako je prav!“

ŠKOFJA LOKA

Blato. Pred čevljarstvo se nahajajo že dalj časa kupi gramoz, skoro sredi ceste. Prosimo, da naj se uporabijo za kar so namenjeni, da bo vsaj malo zginilo blato, ki ga je tamkaj na debelo. Zeleti bi tudi bilo, da se posuje cesto Dolenc — vojašnica — Plevna, kjer je tudi ob manjšem dežju blato na debelo.

Umrli je v ljubljanski bolnici nenadoma komaj 30 let stara delavka Vera Škrabelj iz Trate kolodvoru. Imenovana je delala v kranjskih tovarnah. Bala je splošno znana. N. v. m. p.

Novi prosvetni dom. Prosvetno društvo Stara Loka, je pričelo pretekli teden podirati pod vodstvom g. Ogrina Antona iz Škofje Loke „Marof“ poleg „Doma slepih“ v Stari Loki, ki ga bo društvo temeljito popravilo in povečalo, da bo notranjost skoraj popolnoma nova ter bodo ostale le tri zunanje stene. O gradbi bomo še natančneje poročali. Podiranje vrše vrše člani s tlako.

Krojaška zadruga. V nedeljo se je vršil v mestni dvorani občeri zbor krojaške zadruge za naš okraj. Ker pravila določajo volitve odbora vsake 3 leta, zato se sedaj iste niso vršile. Pač pa se je nekoliko spremenila izpitna komisija krojačev in šivilj. Obrtno zbornico je zastopal g. Ivan Ogrin, Ljubo krojačev pa g. Vrhovnik iz Sv. Vida nad Ljubljano.

Gostilniška zadruga. V ponedeljek 1. III. 1937 je imela svoj občeri zbor Gost. zadruge. Zanimivo pri tej zadruzi je to da je njen predsednik že dolgo let g. Kavčič Ivan, ki ni gostilničar ampak klepar, tajnik pa njegov sin, tudi ne gostilničar. Takšne reči so menda samo v Loki mogoče!!!!

Francoski krožek sporoča, da bo francosko učila dvakrat na teden učiteljica, katero je nastavlil francoski konzulat. Ponk za člane zastoj. Vsa pojasnila daje g. Hendovšek Ciril tajnik okrajne hranilnice.

Koroški dobrovoljci. Vsi koroški dobrovoljci, ki so v letih 1919 — 1920 branili čast naše domovine, naj se takoj zglašajo na občini Škofja Loka.

Krajevna protituberkulozna liga v Škofji Loki je med najdelavnejšimi organizacijami v okraju. V 7 mesecih obstoja je dosegla prav lepe uspehe. Ima 500 članov, sestavlja evideco jetičnih bolnikov, vzdržuje brezplačne zdravniške posvetovalnice v Gorenji vasi (za Poljansko dolino), Zelezniških (za Selško dolino) in Škofji Loki (za Sorško polje). Zadnja posluje v gasilskem domu vsako soboto od pol dveh do dveh popoldne. KPL pripravlja tudi ustanovitve samostojnih lig v Gor. vasi in Zelezni-

kih ter šolske poliklinike. in protijetičnega dispanzerja v Škofji Loki. Liga bo imela občeri zbor 19. t. m. v meščanski šoli.

Vihar. V noči od nedelje na ponedeljek je razsajal nad Loko hud vihar, ki je napravil precej škoda na drevju kakor tudi na strehah. Tako je v Podjunferci posestniku Francu Zierlu vihar podrl precej debelo hrusko ter jo zagnal preko ceste, a strehi g. Hafnerja Jožeta iz Karlovške ulice 1 je zmetal vihar precej opeke, kakor tudi s strehe g. Mavri Janeza. Tudi pri električnih vodih je napravil vihar nekaj škode.

„Boštjan iz predmestja“. JSZ. nam je s to igro uprizorila delo, ki globoko sega v najaktualnejša vprašanja današnjega časa.

Hvaležni smo JSZ, da nam je predstavila to dramo, ki z svetlo lučjo vsvetli težave in pota našega delavstva, ki kliče vse, da slede zgledu „Boštjana“ in da vsak po svojih močeh skuša nastaviti uničujoči val sovraštva, ki se vali z leve in desne.

Igra je bila tudi tehnično in dramatično zelo dobro pripravljena, zakar gre vsa zahvala g. Poldetu Polencu in Hafner Andreju, ki sta igro režirala.

Boštjana je odlično rešil g. Polenc Polde, ki je s svojo igro zadovoljil vse.

Društvena dvorana je bila nabito polna.

OLŠEVEK

Naše prosvetno društvo vprizori na Tiho nedeljo 14. III. 1937 ob 3. uri popoldne zanimivo dr. Krekovo igro s petjem v 4. dejanjih. „Turški križ“. Omenjena prireditve je prav domaća; dejanje se vrši v selški dolini in nam živo priča, koliko so trpeli naši pradedje pred krutimi Turki, da so si ohranili svojo domovino in cerkve. Kljub našemu malemu odrbu na stopilo okrog 25 oseb, nekaj tudi v slikoviti turški obleki in opremi.

Vsi prijatelji lepih zgodovinskih predstav vljudno vabljeni!

KOKRA

Brezposelnost in kriza. Preteklo nedeljo, tretjo v postu, je neki tovarni avto — menda iz Kranja — vozil cel dan kakor druge dneve gramoz od drobilca. Ceste so res nujno potrebne poprave, zakaj bi se pa ravno na nedeljo in to celo v postu moral na cesto dovažati gramoz, nam pa ni umljivo. Brezposelnim delavcem s tem ni bilo prav nič pomagano, ti sim par pa, ki so raje skrutili nedeljo na račun res potrebnih, pa tudi ni dosti koristilo, če so mogoče iz prepračanja skrunili Gospodov dan. Nas, ki smo šli ta dan k sv. maši, je avto pošteno ometal z hlatom. Prosimo oblast, da se prepriča in ukrene potrebno o spoštovanju Gospodovih dni. Ali ni sramota, kdor tako dela, da zaposli par delavcev v nedeljo in jim tak med tednom lahko dobilo nebroj potrebnih za služka?

SELCA

Prosveta. Katoliško prosvetno društvo vprizori v nedeljo, dne 7. marca t. l. ob 3. uri popoldne v Krekovem domu igro „Reka“. To je zanimiva in lepa drama v treh dejanjih, ki jo je spisal Maks Halbe, prestavila pa Minka Govekarjeva. Igra bo nekaj posebnega tudi radi tega, ker bo nastopil v glavni vlogi gost, igralec iz Ljubljane. Vljudno vabimo k tej prireditvi.

GORICE

Zadnjo nedeljo zvečer so v znak hvalečnosti in veselja zagoreli kresovi, ker smo si izvolili župana za tako zaželjeno občino. Udeležba je bila zelo dobra in sicer 77%. V nekaterih vašeh goriške in tresteniške župnije kar 95 — 100%. S tem smo pokazali hvalečnost in zaupanje našemu voditelju dr. Korošču in slovenskemu banu dr. Natlačenu.

Župnija Trstenik je dala 66% udeležbe. Čeprav so nekateri močno propagirali abstinenec od hiše do hiše z grožnjami in obljubami ter z letaki in pijačo, pa z vsemi skrajnimi levičarji, bolniki in odsotnimi volilci niso mogli doseči za abstinenec 50% volilcev, kolikor so hoteli doseči.

S tem smo volilci tudi hoteli pokazati, da znamo samostojno misliti in da hočemo biti s obodni katoliški Slovenci ter, da smo za gospodarski napredek in blagor občanov.

BESNICA

V zadnjem Gorenju popisuje nekdo vlom v župnišče. Pri tej priložnosti pa je pozabil povedati, da so v isti noči, ko je bilo vlomljeno v župnišče, nedaleč od istega, v neki zakotni žgarnjari, kakor običajno, igrali na karte nekateri iz Zg. Besnice.

Sele pozno čez polnoč jim je vendarle prišlo na misel, da bo treba iti k počitku. Razume se, da pri taki dolgi igri ni bilo brez alkohola.

Obiskovalci te „žgarnjarne“ sami govorijo, da se tam pije alkohol v petek in svetek popolnoma nemoteno. Poleg tega pa gostom tudi postrežejo s cigaretami, čeprav lastnik nima ne za prvo, ne za drugo nobenega dovoljenja.

Lastnik te „žgarnjarne“, ki ima obenem tudi trgovino z mešanim blagom, si misli, da sme tudi prodajati spirit mešan z vodo ali obratno, ter sadjevec itd. in je trdno prepričan, da mu ne more nihče priti do živega.

Razneslo se je tudi, da se je lastnik „žgarnjarne“ celo izrazil, da proda sam več alkohola, kakor vsi besniški gostilničarji skupaj.

Ako je to resnica, potem je to donizevalno za naše gostilničarje, ki drže roke preveč križem in ki jim stvar gotovo ni neznana.

Skrajni čas je, da se temu zakonitemu uživanju alkohola napravi konec.

Dolžnost vseh dobro hotočih občanov pa je, da oblasti pomagajo, da se v „brlogu“ počisti vse, kar ne spada tja.

BREZJE — MOŠNJE

Sredi meseca svečana tek. leta, so se sestali v Ljubnem, v gosliniških prostorih „edinega tovarnarja gredeži“ v celi Jugoslaviji, — katera pa ima danes vsled „previške davčne obremenitve“ samo enega delavca, — in so po zaslugi in vseskozi nalahno bodrilnem pozdravnem govoru duševnega voditelja JNS stranke v občini Mošnje sklenili, da zapojejo slavo prejšnjemu županu g. Toneju. Govornik je z čudnimi dokazi, da je JRZ stranka v občini Mošnje tik pred razsodom, bodril g. Toneja, da naj ne obupa, da naj v boju do končne in popolne zmage vztraja, ter ga je — sam, kot daleč znani večni številni kandidat — zagotovil, da bodo še pred Veliko nočjo ponovne občinske volitve in da bo JNS stranka pri teh volitvah postavila g. Toneja ne samo za kandidata župana, ampak ga tudi izvolila, tokrat pa brez pomoči bajonetov. Katero Veliko noč se bo pa to zgodilo, pa je g. govornik najbrže iz previdnosti zamožal. Da bi pa tudi ostali zunanji svet zvedel — „slavnem in za občino Mošnje zaslužnem“ — delovanju gospoda Toneja, pa so poslali v „Domovino“ dopis, katerega je „Domovina“ tudi dne 20. svečana t. l. dobesedno objavila.

Gotovo ne bi odgovorili na ta dopis, ako se dopisnik ne bi povzel do gorostasne trditve, da je gospod Tonej kot župan dosegel, da je občina Mošnje dobila planino Pungrat. Zato pa se gospod Tonej ne sme jeziti na nas in se mora zahvaliti samo dopisniku „Domovine“, ako bomo danes mi — odgovarjajoč dostojno in povsem resnično — dokazali z neizpodbitnimi dejstvi, da občina Mošnje v zadevi planine Pungrat nikakor ne more pristiževati gospoda Toneja med njene zasluženje, pač pa le med njene škodljive župane.

Prvi in prvotni sporazum z zastopnikom veleposestava gospoda dr. barona Borna glede planine Pungrat je naredil g. Pohar Florian, nekdanji župan občine Mošnje. Ta sporazum bi moral gospod Tonej nadaljevati in izpolniti. Toda gospod Tonej se ni briga za dobrobit občine in starih interesov planine. G. Tonej je kot predsednik občine skočil svojim lastnim občanom v hrbet in jih s tem svojim čudnim dejanjem oškodoval vstopo: 1. pripravil je obpašne pravice svoje lastne revne občane, 2. pa je na škodo starih interesov planine podpisal zadruge, katere ustanovitelj in član je on sam. Dopisnik „Domovine“ trdi, da so v tej zadruzi samo revnejši posestniki. Nam je prav! Kajti potem morajo biti v tej zadruzi samo duševni reveži, ker gmočnega reveža — člana te zadruge ne poznamo niti enega. Vprašamo g. Toneja, zakaj je dal za odkup planine in pašnih pravic lov na planini, medtem ko druge občine, ki so bile tudi deležne teh dobrot, niso dale prav nobene oškodovine. Res je, da je občina oziroma gospod Pangerc kot župan in njegov namestnik Marčun prodal deleže za 9000 Din. Zato pa tudi vsa čast našemu županu, kateri je s tem dejstvom res pomagal občini in samo občini, nikakor pa ne sebi in svojim zvestim pristašem, kakor je to naredil gospod Tonej. G. Tonej, povejte nam vendar, koliko para koristi pa je imela občina Mošnje od Vaše znamenite kupčije? Največja korist od tega, kar je s trdom in s poštvalnostjo naredil naš sedanjí župan, pa je ta, da so upravičenci na planini Pungrat sedaj v strnjenem okolišu k. o. Brezje, kar bo velikega pomena pri vseh zboljševalnih delih, ki so radi slabega stanja planine nujno potrebna. To smo bili prisiljeni povedati javnosti, da ne bo zapeljana, ako bo pa potreba, pa bomo še govorili.

Kmetijstvo

Nakup mrjaščekov in dodelitev brezplačnih umetnih gnojil za poizkuse od strani okr. kmet. referenta.

Cestokrat se oglasi pri naš v uradu kak kmetovalec in prosi za odkup mrjaščekov v plemenске namene ali pa prosi za dodelitev brezplačnih umetnih gnojil v poizkusne namene.

Ker prosilec pri najboljši volji ne morem ustreči, pojasnjujem:

1.) Ne morem kupovati subv. mrjaščekov za okr. kmet. odbor — kakor bivši referent g. Sustič —, ker se moj delokrog in posredovanje za dodelitev subv. mrjaščekov razteza na prav majhno področje samo na kranjski okraj, tudi ne več na škofovski okoliš in druge gorenjske politične okraje: Radovljica in Kamnik, katera okraja je čestokrat obsegal delokrog g. Sustiča, ki je bil svoječasno posebej imenovan od kr. banske uprave za nakupnega strokovnjaka za mrjase za celo Gorenjsko.

2.) Tudi ne morem dodeljevati brezplačno umetnih gnojil v poizkusne svrhe, ker mi tovarne oz. njih zastopniki ne nudijo — kakor g. Sustiču — brezplačno umetnih gnojil v poizkusne in propagandne namene.

Wernig, okr. kmet. referent.

Iz življenja Kmečke zveze

REDNI OBČNI ZBOR KMEČKE ZVEZE.

Poročali smo že v zadnji številki „Gorenjca“ in obvestili z okrožnico vse krajevne edinice da ima Kmečka zveza v nedeljo dne 7. marca 1937 svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil v Franciški dvorani v Ljubljani ob 10. uri dopoldne. Vsa tozadevna navodila smo dali v okrožnici in prosimo, da se po njih ravna.

Takoj po občnem zboru se bo vršilo v istem prostoru tudi kmečko zborovanje, na katerem bodo govorili trije borci za kmečke pravice. To zborovanje se bo pričelo nekako ob pol 12. uri. Opozarjamo vse, da je dostop na občni zbor dovoljen samo delegatom posameznih edinic, ki se bodo izkazali z vstopnico, katere je razposlal glavni odbor. Vsi drugi, ki se želijo udeležiti kmečkega zborovanja naj počakajo, da bo občni zbor končan. Vhod v dvorano, kjer se bo vršil občni zbor je iz Franciške ulice.

V okrožnici smo omenili, da smo v svrhu čimvečje udeležbe zaprosili prometno ministrstvo za četrtinsko vožnjo. V nedeljskem „Slovenecu“ in „Slovenskem gospodarju“ smo tudi na enem mestu objavili, da je prometno ministrstvo naši prošnji ugodilo in dovolilo 75% popust. To sporočilo pa ni točno. Napravila se je namreč pomota vsled telefonskega prenosa. Da ne bo kakšnega nesporazumljenja sporočamo vsem delegatom in onim, ki se mislijo udeležiti zborovanja, da je prometno ministrstvo z odlokom pod M. S. 3824-37 z dne 27. februarja 1937 dovolilo

samo polovično vožnjo od 4. do 10. marca.

Te olajšave se lahko poslužijo samo oni, ki pri povratku izkaže, da se je udeležil zborovanja. Zato naj da vsakdo, ki se misli okoristiti s tem popustom in ne z nedeljsko povratno karto, legitimacijo, ki jo bo dobil na odhodni postaji, žigosati z našim pečatom. To se bo opravljalo takoj po zborovanju v prostoru pred dvorano. Vse nadaljnje, kar bi se bilo potrebno, se vam bo sporočilo na zborovanju samem.

Opozarjamo še enkrat, da se zborovanja in občnega zbora udeležite točno, da ne bo nepotrebnega zavlačevanja. Ne pozabite prinesiti s seboj vstopnice!

Sestanek kmečke zveze v Nevljah. Krajevna Kmečka zveza v Nevljah se pod vodstvom agilnega načelnika gospoda Novaka prav živahno giblje. Skoro vsak teden se vršijo po maši krajši sestanki na katerih sam gospod načelnik razlaga važna vprašanja, ki se tičejo kmeta. V nedeljo dne 21. t. m. pa je priredila širši sestanek, katerega se je udeležil tudi tajnik Kmečke zveze. Razložil in povdarjal je pomen in važnost Kmečke zveze ter dokazoval, da je težkemu položaju, v katerem se nahaja danes naš kmet, kriv mnogo sam vsled pomanjkanja stanovske zavesti. Skupnosti in enotnega nastopa manjka kmečkemu ljudstvu in dokler se ne bo vsak kmet tega zavedal, ne bo mogoče misliti na izdatno izboljšanje.

Po njegovem govoru je stavil nekaj pripomb še gospod Novak, zatem se je pa razvila živahna debata, v katero so posegli člani sami, pozdravljajoč Kmečko zvezo, ki bo prinesla rešitev kmečkemu ljudstvu. Z zadovoljstvom so odšli iz zborovanja, preželi trdne volje, da bodo za svojo stanovsko organizacijo naredili vse, da bo čim močnejša in čim uglednejša v svojih nastopih.

Ustanovni občni zbor krajevne kmečke zveze v Naklem. Malo pozno, pa tem živahnije se je vršil v nedeljo ustanovni občni zbor Kmečke zveze v Naklem pri Kranju. Z ustanovitveno te krajevne edinice je organizacija kmečke zveze v kranjskem srezu skoro popolnoma izpeljana. Še pa tudi pravi kmečki voditelji v tem kraju, ki naj bodo za vzgled in vzpodbudo vsem drugim. S svojim delom so že ponovno dokazali, da se z dobro voljo da marsikaj narediti. Nedeljski občni zbor v Naklem pokazal veliko razgibanost gorenjskega kmeta in krepko voljo do dela v stanovski organizaciji. Z vsem, s katero so ustanovili Kmečko zvezo naj vodijo tudi za naprej vsa prizadevanja za dobrobit.

ŠPORT

Strelske tekme s flobertovkami strelske družine v Trzinu se vršijo odslej vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne v salonu hotela Pošte. Zaključek tekmovanja bo na Cvetno nedeljo dne 21. t. m. Ta dan se tekmuje od 9. ure dopoldne do 6. ure zvečer. Nagradni bodo dobili lepa darila. K tem tekmam so vabljeni vsi Trzinčani, tudi gospe in gospodične, za katere bodo posebne tarče in darila na razpolago.

Strelska družina v Kranju sporoča, da bodo zaključne celodnevne tekme s flobertovkami

kot vsako leto na Belo nedeljo. Čas in kraj se bo naznanil pravočasno. Prosimo cenj. mešan-sivo, da se pridno udeležuje strelskih vaj, ob sredah zvečer v dvorani hotela Stara pošta, ker se le z vajami pridobi potrebna rutina v sigurnih zadetkih.

Profesor (prižiga cigareto): „Res so slabe cigarete, že tri vžigalice sem porabil, pa še ne morem kaditi!“

Učenka: „Gospod profesor, saj imate vendar samo „cigaretšpic“ v ustih!“

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0-50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. Kocbeka.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane i. t. d. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik, Na skali 5 (v hiši g. šipica).

Veliko lepo skladišče na Mestnem trgu se odda po ceni v najem. Naslov v upravi.

Vina najboljša in naravnost od vinogradnikov dobavljena dobite v Zadrugi vin — Ovsenik Janez, Predoslje.

Odda se soba s štedilnikom. Poizve se Stara cesta 11. Kranj.

Večja vsota denarja se je izgubila v nedeljo od kolodvora do Narodnega doma. Pošten najditelj se naproša da proti nagradi odda najdeni denar v upravi našega lista.

Odda se s 1. aprilom dvosobno stanovanje na Blejski cesti št. 5.

Večjo množino sadnega drevja: jabolka, hruške, češnje iz sadnega zbora so ugodno naprodaj. Cene zmernje. Hlafer Kocijan, Dorfjarje 8, Skofja Loka.

Trgovino z mešanim blagom in stanovanjem dam več letno v najem v Kranju na prometni točki brez konkurence. Poizve se v knjižarni Ilirija.

Radi ženidbe iščem dobro žensko-vdovo z doto v vrednosti do 20.000 Din. Ponudbe poslati na upravo pod „Ženidba“.

Prodaja stavbno parcelo (ca 2500 m²) z nape-ljanim vodovodom. Luč je poleg. Po regulaznem načrtu ni tangirana. Ponudbe na Lado Bavdek, Ljubljana, Podmilščakova 16/II.

Iščem dvosobno stanovanje s pritoklinami takoj zunaj mesta. Ponudbe do ponedeljka na upravo lista.

Prodajam Singer levoročni šivalni stroj za čevljarja skoro nov za enotretjinsko vrednost, t. j. Din 1.800.—

Franc Jenko

trgovec z usnjem — MEDVODE

POZOR!

ČEVLJARJI!

POZOR!

V zalogi imam vsakovrstno usnje domačih in tujzemskih tvornic — kar želite, to dobite samo v Medvodah

1897 **40** 1937

Velika jubilejna prodaja
trrdke

LOGAR & KALAN
nasl. Srečko Vidmar

manufakturna zaloga — KRANJ

Za jubilejno leto si je trrdka nabavila ogromno izbiro češkega, angleškega in domačega blaga, po najnižjih brezkonkurenčnih cenah, poleg katerih bomo nudili vsakomur še posebej

10% popusta

Izkoristite redko priliko in naše jubilejne cene v letu 1937.

Važno za vse

Za velikonočne praznike bi radi imeli lepe nove čevlje — za bližajoče se ture po hribih bi radi imeli trpežne ugodne gozdarje — za k narodni noši Vam manjka še lepih škorenj in k ženski lepih nizkih čevljev.

Obrnite se takoj k čevljarškemu mojstru

Janku Perčič-u
Rupa 30 p. Kranj

in Vas bo z vsem zadovoljivo postregel. Cene izdelkom so skrajno nizke — res konkurenčne. Pri naročilu se boste sami v vsem prepričali!

Pozor živinorejci!

Uprava komendske nadarbine Reberca na Jezerskem vabi kmete, da prijavijo živino za pašo na planini „Komatevra“. Vpošteva se le prijave dole do 20. marca t. l. Pogoji so na vpogled pri upravi.

K r a n j, dne 25. februarja 1937.

Za upravo
inž. IGO KRAUT

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z. n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potem poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.

Berite in širite
„Gorenjca“

VINA
dolenjska, štajerska in sploh vseh vrs kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani - Frankopanska ulica 11.

Zares
lepa darila

dobre ure, kakor tudi očala, zlatnino, jedilno orodje in druga krasna darila dobiš najsolidnejše le pri

B. Rangus

zlatar in sodni cenilec v Kranju-u

Istotam se strokovno in pod garancijo izvrše vsa popravila ali v novo predela vsa zlatnina, srebrnina, ure i. t. d.

